

Persbericht

9 februari 2023

Cft: "Evenwichtige en reële begroting van groot belang"

Kralendijk – Het College financieel toezicht Bonaire, Sint Eustatius en Saba (Cft) heeft in gesprek met het bestuurscollege van Bonaire aandacht gevraagd voor het opstellen van een evenwichtige en reële begroting. Bonaire begroot in 2023 een begrotingstekort, na jaren begrotingsoverschotten te hebben gerealiseerd. Het is van belang dat Bonaire prioriteit geeft aan een meerjarig begrotingsevenwicht en een begroting opstelt waarin zowel de ambities van Bonaire als de uitvoeringskracht van het openbaar lichaam tot uiting komen.

Begroting 2023

De begroting 2023 is op 15 november 2022 door de eilandsraad van Bonaire vastgesteld, en vervolgens door de staatssecretaris van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties goedgekeurd. Bonaire presenteert in 2023 een begrotingstekort van USD 0,9 miljoen. In gesprek met het bestuurscollege van Bonaire benadrukte het Cft het belang van een evenwichtige en reële begroting. Vanwege de extra ontvangsten uit de toeristenbelasting, de structurele verhoging van de vrije uitkering en het economisch herstel na de coronacrisis ziet het Cft geen noodzaak voor een begrotingstekort. Het Cft wees daarbij ook op de voorlopige realisatiecijfers over 2022, die wijzen op een begrotingsoverschot over 2022 en vroeg daarbij aandacht voor een realistische begroting rekening houdend met de uitvoeringskracht van Bonaire.

Financieel beheer

Bonaire zette het afgelopen jaar belangrijke stappen om het financieel beheer te verbeteren. Zo is eind 2022 het grondbeleid vastgesteld en is ook de vaststelling van het kwijtscheldingsbeleid een goede stap vooruit. Ook stelde Bonaire een hernieuwd plan van aanpak op voor de verbetering van het financieel beheer. De deadline voor een goedkeurende accountantsverklaring bij de jaarrekening is in dit plan echter verschoven van 2022 naar 2023. Het Cft benadrukte het belang van deugdelijk financieel beheer en spoorde Bonaire aan ambitieuze doelen te blijven stellen.

Het Cft vroeg ook aandacht voor de informatievoorziening door het bestuurscollege richting de eilandsraad en het Cft. De informatie in de uitvoeringsrapportages was in 2022 meerdere malen te beperkt om voldoende inzicht in de financiële positie van Bonaire te verkrijgen. Daarnaast werd de procedure voor het wijzigen van de begroting zoals voorgeschreven door de Wet financiën openbare lichamen Bonaire, Sint Eustatius en Saba, niet in alle gevallen nageleefd. Dit beperkt het inzicht in de stand van de begroting en beperkt het Cft in zijn beoordeling van de uitvoering van de begroting.

Bonaire International Airport

De luchthaven vervult een belangrijke positie in de Bonairiaanse economie. In gesprek met de directie van Bonaire International Airport (BIA) heeft het Cft met belangstelling kennisgenomen van het Masterplan 2040, dat gericht is op het voldoen aan de internationale veiligheidsnormen en het toekomstbestendig maken van de luchthaven. In samenwerking met het ministerie van Infrastructuur en Waterstaat en het openbaar lichaam Bonaire, investeert de luchthaven daarom in modernisering van de platformen en in uitbreiding en modernisering van de terminal.

Per 1 februari 2023 is mevrouw Lidewijde Ongering benoemd als voorzitter van het College financieel toezicht Curaçao en Sint Maarten, het College Aruba financieel toezicht en het College financieel toezicht Bonaire, Sint Eustatius en Saba. Het Cft, in zijn nieuwe samenstelling, bracht op 7 februari 2023 een bezoek aan Bonaire en voerde gesprekken met het bestuurscollege, de eilandsraad en de directie van BIA.

[Einde Persbericht]

Foto:

Cft

Fotobijschrift:

Bonaire heeft een realistische begroting nodig dat rekening houdt met de aanwezige uitvoeringskracht.

Noot voor de redactie - niet voor publicatie

Contactpersoon Cft:

Secretariaat Colleges financieel toezicht

Telefoon +5999 461-9081 / +5999 461-9082 / +5999 461-9084

Email info@cft.cw

Website www.cft.cw

Perscontacten:

Jefka Alberto

Telefoon +5999 512-6861

Komunikado di Prensa

9 di febrüari 2023

Cft: “Presupuesto balansá i realístiko ta di gran importansia”

Kralendijk – Den su kòmbersashon ku Kolegio Ehekutivo di Boneiru, Kolegio di supervishon finansiero di Boneiru, Sint Eustatius i Saba (Cft) a pidi atenshon pa trahamentu di un presupuesto balansá i realístiko. Boneiru ta presupuestá un défisit presupuestario den 2023, despues ku pa hopi aña largu el a realisá surplus presupuestario. Ta di importansia pa Boneiru duna prioridat na un presupuesto di mas aña ku ta balansá i prepará un presupuesto ku ta demonstrá tantu e ambishonnan di Boneiru, komo e forsa di ehekushon di e entidat públiko.

Presupuesto di 2023

Riba 15 di novèmber 2022, Konseho Insular di Boneiru a aprobá e presupuesto di 2023, despues di kua Sekretario di Estado di Asuntunan Interno i Relashonnan den Reino a aprobá esaki. Boneiru ta presentá den 2023 un défisit presupuestario di USD 0,9 mion. Den kòmbersashon ku Kolegio Ehekutivo di Boneiru, Cft a enfatisá e importansia di un presupuesto balansá i realístiko. Komo konsekuensia di e entrada èktra di impuesto di turista, oumento struktural di kontribushon liber (*vrije uitkering*) i rekuperashon ekonómiko despues di e krísis di korona, Cft no ta mira nesidat pa un défisit presupuestario. Cft a pidi atenshon tambe pa e sifranan di realisashon preliminar di 2022, kualnan ta muestra un surplus presupuestario pa 2022, i den e kuadro ei Cft a pidi atenshon pa un presupuesto realístiko, teniendo kuenta ku e forsa di ehekushon ku Boneiru tin.

Maneho finansiero

Boneiru a tuma algun paso importante aña pasá pa mehorá su maneho finansiero. Asina, por ehèmpel, na fin di 2022 a aprobá maneho di tereno. Meskos aprobamentu di maneho di eksonerashon tambe ta un paso den e bon direkshon. Ademas Boneiru a traha un plan di akshon renobá pa mehorá maneho finansiero. Sinembargo, den e plan ei a hala e deadline pa un deklarashon aprobatorio di akoùntent di e kuenta anual di 2022 pa 2023. Cft a pone énfasis riba importansia di bon maneho finansiero i a enkurashá Boneiru pa sigui pone ophetivo ambisioso pa su mes.

Cft a pidi atenshon tambe pa suministro di informashon di parti di Kolegio Ehekutivo pa Konseho Insular i pa Cft. Na vários okashon den 2022 informashon den e reportahenan di ehekushon tabata demasiado limitá pa por a duna un bista sufisiente di e posishon finansiero di Boneiru. Banda di esei, no ta den tur kaso a kumpli ku e prosedura pa adaptá presupuesto, manera esaki ta preskribí den e Lei di finansa pa e entidatnan públiko Boneiru, Sint Eustatius i Saba. Esaki ta limitá e bista di e estado di e presupuesto i ta limitá Cft den su evaluashon di ehekushon di e presupuesto.

Aeropuerto Internashonal di Boneiru

Aeropuerto ta okupá un posishon importante den ekonomia di Boneiru. Den kòmbersashon ku gerensia di Aeropuerto Internashonal di Boneiru (BIA), Cft ku sumo interes a tuma nota di e Plan Maestro 2040, kual tin e meta pa kumpli ku e normanan internashonal di seguridat i prepará aeropuerto pa futuro. P’esei den kolaborashon ku Ministerio di Infrastruktura i Maneho di Awa i ku Entidat Públiko Boneiru, aeropuerto ta invirtiend den modernisashon di e pistanan di aterisahe i ampliashon i modernisashon di e terminal.

Entrante 1 di febrüari 2023 a nombra señora Lidewijde Ongering komo presidente di Kolegio di supervishon finansiero di Kòrsou i Sint Maarten, Kolegio di supervishon finansiero di Aruba i Kolegio di supervishon

finansiero di Boneiru, Saba i Sint Eustatius. Den su konstelashon nobo Cft a bishitá Boneiru riba 7 di febrüari 2023 i a hiba kòmbersashon ku Kolegio Ehekutivo i Konseho Insular i ku gerensia di Aeropuerto Internashonal di Boneiru (BIA).

[Fin di e Komunikado di Prensa]

Foto:

Nathan Roosberg

Teksto pa foto:

Presidente di Cft nobo señora Lidewijde Ongering: "Boneiru mester di un presupuesto realístiko ku ta tene kuenta ku e forsa di ehekushon disponibel".

Nota pa redakshon – no pa publikashon

Kontakto na Cft:

Sekretariado Kolegionan di supervishon finansiero

Telefòn +5999 461-9081 / +5999 461-9082 / +5999 461-9084

Email info@cft.cw

Website www.cft.cw

Persona di kontakto pa prensa:

Jefka Alberto

Telefòn +5999 512-6861

Comunicado di Prensa

9 di februari 2023

Cft: "Presupuesto balansa y realistico ta di gran importancia"

Kralendijk – Den combersacion cu Colegio Ehecutivo di Boneiro, Colegio di supervision financiero di Boneiro, Sint Eustatius y Saba (Cft) a pidi atencion pa elaboracion di un presupuesto balansa y realistico. Boneiro ta presupuesta un deficit presupuestario den 2023, despues di a realisa pa hopi aña largo surplus presupuestario. Ta di importancia pa Boneiro duna prioridad na un presupuesto plurianual balansa y elabora un presupuesto cu ta manifesta tanto e ambicionnan di Boneiro como e forsa di ehecucion di e entidad publico.

Presupuesto di 2023

Dia 15 di november 2022 Consejo Insular di Boneiro a adopta e presupuesto di 2023 y seguidamente Secretario di Estado di Asunto Interno y Relacion den Reino a aprob'e. Boneiro ta presenta un deficit presupuestario di USD 0,9 milyon den 2023. Den combersacion cu Colegio Ehecutivo di Boneiro Cft a enfatisa e importancia di un presupuesto balansa y realistico. Door di entrada extra di impuesto turistico, aumento structural di onderstand liber (vrije uitkering) y recuperacion economico despues di e crisis di pandemia, Cft no ta mira necesidad di un deficit presupuestario. Relaciona cu esey Cft a hala atencion tambe riba e cifranan di realizacion preliminar di 2022, cualnan ta indica un surplus presupuestario pa 2022, y al respecto a pidi atencion pa un presupuesto realistico, teniendo cuenta cu e forsa di ehecucion di Boneiro.

Maneho financiero

Boneiro a tuma algun paso importante aña pasa pa mehora maneho financiero. Asina, por ehempel, na fin di 2022 a fiha maneho di tereno y fihamento di maneho di exoneracion tambe ta un paso den bon direccion. Tambe Boneiro a elabora un plan di accion renoba pa mehora maneho financiero. Den e plan ey, sinembargo, a hala e fecha limite pa un declaracion aprobatorio di accountant di e cuenta anual di 2022 pa 2023. Cft a enfatisa importancia di bon maneho financiero y a curasha Boneiro pa sigui fiha obhetivo ambicioso.

Cft a pidi atencion tambe pa suministro di informacion di parti di Colegio Ehecutivo pa Consejo Insular y Cft. Na varios ocasion den 2022 informacion den e reportahenan di ehecucion tabata demasiado limita pa por haya un bon bista di e posicion financiero di Boneiro. Banda di esey, no ta den tur caso a respeta e procedura pa modifica e presupuesto, manera ta prescribi den e Ley di finansa pa e entidadnan publico Boneiro, Sint Eustatius y Saba. Esaki ta limita bista di e estado di e presupuesto y ta limita Cft den su evaluacion di ehecucion presupuestario.

Aeropuerto Internacional di Boneiro

Aeropuerto ta ocupa un posicion importante den economia Boneriano. Den combersacion cu gerencia di Aeropuerto Internacional di Boneiro (BIA) Cft a tuma nota cu masha interes di e Plan Maestro 2040, cu ta dirigi riba cumplimiento cu e normanan internacional di siguridad y preparacion di aeropuerto pa futuro. P'esey, den colaboracion cu Ministerio di Infraestructura y Maneho di Awa y cu Entidad Publico Boneiro, aeropuerto ta invirtiendo den modernisacion di e pistanan di aterisahe, y ampliacion y modernisacion di e terminal.

Entrante dia 1e. di februari 2023 a nombra Señora Lidewijde Ongerling presidente di Colegio di supervision financiero di Corsou y Sint Maarten (Cft), Colegio di supervision financiero di Aruba (CAft) y Colegio di supervision financiero di Boneiro, Saba y Sint Eustatius (Cft). Cft, den su constelacion nobo, a bishita Boneiro dia 7 di februari 2023 y a hiba combersacion cu Colegio Ehecutivo y Consejo Insular, y cu gerencia di Aeropuerto Internacional di Boneiro (BIA).

[Fin di e Comunicado di Prensa]

Potret:

Nathan Roosberg

Texto na potret:

Boneiro mester un presupuesto realistico cu ta tene cuenta cu e forsa di ehecucion disponibel.

Nota pa redaccion – no pa publicacion

Persona di contacto na Cft:

Secretariado di e Colegionan di supervision financiero
Telefon +5999 461-9081 / +5999 461-9082 / +5999 461-9084
Email info@cft.cw
Website www.cft.cw

Persona di contacto cu Prensa:

Jefka Alberto
Telefon +5999 512-6861

Press release

February 9th, 2023

Cft: “Balanced and realistic budget of great importance”

Kralendijk – In conversation with the Executive Council of Bonaire, the Board of financial supervision Bonaire, Sint Eustatius and Saba (Cft) has requested attention for the drafting of a balanced and realistic budget. Bonaire calculated a budget deficit in 2023, after having realized budget surpluses for years. It is important that Bonaire gives priority to a multi-annual budget balance and draws up a budget in which both Bonaire's ambitions and the implementation power of the public entity are reflected.

2023 Budget

The 2023 budget was adopted by the Island Council of Bonaire on November 15th, 2022 and subsequently approved by the State Secretary of the Interior and Kingdom Relations. Bonaire presents a budget deficit of USD 0.9 million in 2023. In conversation with the Executive Council of Bonaire, the Cft emphasized the importance of a balanced and realistic budget. Considering the extra income from the tourist tax, the structural increase in the free benefit (*vrije uitkering*) and the economic recovery after the corona crisis, the Cft sees no need for a budget deficit. The Cft also referred to the provisional realization figures for 2022, which indicate a budget surplus for 2022, and requested attention for a realistic budget, taking into account the implementation power of Bonaire.

Financial management

Last year Bonaire has taken important steps to improve its financial management. For example, the land policy was adopted at the end of 2022 and the adoption of the exemption policy is a good step forward as well. Bonaire also drew up a renewed plan of action for the improvement of financial management. However, the deadline for an unqualified auditor's report for the annual accounts has been moved in this plan from the year 2022 to the year 2023. The Cft emphasized the importance of sound financial management and urged Bonaire to continue setting ambitious goals.

The Cft also called for attention for the information provision by the Executive Council to the Island Council and the Cft. The information in the implementation reports in 2022 was on several occasions too limited to obtain sufficient insight into Bonaire's financial position. Furthermore, the procedure for amending the budget, as prescribed by the Act on the finances of the Public Entities Bonaire, Sint Eustatius and Saba, was not observed across the board. This limits the insight into the status of the budget and limits the Cft in its assessment of the implementation of the budget.

Bonaire International Airport

The airport fulfills an important position in the Bonairean economy. In its conversation with the management of Bonaire International Airport (BIA), the Cft with interest has taken notice of the Master Plan 2040, which is aimed at meeting international safety standards and making the airport future-proof. In collaboration with the Ministry of Infrastructure and Water Management and the Public Entity of Bonaire, the airport is therefore investing in modernizing the platforms and in expanding and modernizing the terminal.

As of February 1st, 2023, Ms. Lidewijde Ongerling has been appointed as chair of the Board of financial supervision Curaçao and Sint Maarten, the Board of financial supervision Aruba and the Board of financial

supervision Bonaire, Sint Eustatius and Saba. The Cft in its new composition visited Bonaire on February 7th, 2023 and met with the Executive Council, the Island Council and the BIA management.

[End of press release]

Photographer:

Nathan Roosberg

Caption:

Bonaire needs a realistic budget that takes into account the available implementation power.

Note for the editing department – not for publication

Contact Cft:

Secretariat Boards of financial supervision

Telephone +5999 461-9081 / +5999 461-9082 / +5999 461-9084

Email info@cft.cw

Website www.cft.cw

Press contacts:

Jefka Alberto

Telephone +5999 512-6861